

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

-- ապրիլի 2022 թվականի №--Ա
ք. Երևան

**«ԷՆԵՐՋԻ ՀԻԴՐՈ» ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՄԲ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵ ԳՈՒՄԱՐ
ՓՈԽԱՆՑԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հաշվի առնելով, որ՝

ա) Հայաստանի Հանրապետության հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) 2018 թվականի մայիսի 23-ի №169Ա որոշմամբ «ՋԻՆՋ-ԱՐՓԱ ՀԻԴՐՈ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությանը տրամադրվել է Վայոց ձորի մարզի Ջերմուկ համայնքի վարչական տարածքում՝ Արփա գետի աջակողմյան անանուն վտակի վրա, «Ջերմուկհիդրո» փոքր հիդրոէլեկտրակայանում (այսուհետ՝ Կայան) էլեկտրական էներգիայի (հզորության) արտադրության ԼԷՆ°0621 լիցենզիան (այսուհետ՝ ԼԷՆ°0621 լիցենզիա), որը Հանձնաժողովի 2021 թվականի մայիսի 19-ի №191Ա որոշմամբ վերաձևակերպվել է «ԷՆԵՐՋԻ ՀԻԴՐՈ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) անվամբ,

բ) 2020 թվականի մայիսի 7-ի գրությամբ Ընկերությունը դիմել է Հանձնաժողով՝ խնդրելով մեկ տարի տասն ամիս ժամկետով երկարաձգել ԼԷՆ°0621 լիցենզիայով ամրագրված կառուցման ժամանակահատվածը, որն ավարտվում էր 2020 թվականի մայիսի 23-ին: Նույն գրությամբ Ընկերությունը հայտնել է, որ ձեռնարկվել են 2170 կՎտ հաշվարկային հզորությամբ Կայանի կառուցման համար անհրաժեշտ միջոցառումներ, ստացվել է ջրօգտագործման և այլ թույլտվություններ: Չնայած «Հայանտառ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության և Ընկերության միջև 2017 թվականի դեկտեմբերի 12-ին և 2018 թվականի ապրիլի 19-ին կնքված պայմանագրերի առկայության, որով համաձայնացվել է 1.4342 հա անտառային տարածքի հատման և վնասի հատուցման

հարցերը, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից Ընկերությանը բանավոր կերպով հայտնվել է, որ Կայանի կառուցման համար ծառերի հատում չի կարող իրականացվել: Տեղեկանալով այդ մասին՝ դեռևս 2019 թվականի մարտ ամսից Ընկերությունը դիմումներ է ներկայացրել Հայաստանի Հանրապետության բնապահպանության, հետագայում նաև շրջակա միջավայրի նախարարություն՝ խնդրելով վերացնել ծառերի հատման խոչընդոտները՝ անտառային տարածքում ճնշումային խողովակաշար անցկացնելու նպատակով: Մինչդեռ, չնայած պայմանագրերի առկայությանը ծառերի հատման խոչընդոտները մինչ օրս իրավասու մարմինների կողմից չեն վերացվել: Տվյալ դեպքում լիցենզիայի պայմանների կատարման անհնարինությունը ֆորս մաժորի՝ իրավասու մարմնի անգործության հետևանք է, ինչի արդյունքում իրեն չի տրամադրվել ԼԷ №0621 լիցենզիայով ամրագրված պարտավորության կատարման համար անհրաժեշտ ծառահատման թույլտվություն: Միաժամանակ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանում քննվում է №ՎԴ/1083/05/20 վարչական գործը՝ Ընկերության կողմից ԼԷ №0621 լիցենզիայի պայմանների չկատարումը հիշյալ հիմքով ֆորս մաժորի հետևանք ճանաչելու հարցի առնչությամբ,

զ) Հանձնաժողովը, հիմք ընդունելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» կետը, 2020 թվականի մայիսի 12-ից Ընկերության նկատմամբ հարուցել է վարչական վարույթ՝ Հանձնաժողովի 2013 թվականի նոյեմբերի 1-ի №374Ն որոշմամբ հաստատված՝ էներգետիկայի բնագավառում գործունեության լիցենզավորման կարգի (այսուհետ՝ Կարգ) 76-րդ կետի հնարավոր խախտման, ինչպես նաև ԼԷ №0621 լիցենզիայով ամրագրված կառուցման ժամանակահատվածում Կայանի կառուցման պարտավորության չկատարումը ֆորս մաժորի հետևանք լինելու փաստերի ուսումնասիրության հետևանքով, ինչի վերաբերյալ Ընկերությունը տեղեկացվել է Հանձնաժողովի 2020 թվականի մայիսի 12-ի №ԳԲ/34.1-Մ2-5/1698-20 գրությամբ,

դ) Հանձնաժողովի 2020 թվականի մայիսի 20-ի №169Ա որոշման (այսուհետ՝ Որոշում) 1-ին կետով մեկ տարի տասն ամսով երկարաձգվել է ԼԷ №0621 լիցենզիայով ամրագրված Կայանի կառուցման ժամանակահատվածը, 3-րդ կետով՝ Ընկերությունը Կարգի 76-րդ կետի պահանջի խախտման համար նախազգուշացվել է, իսկ 4-րդ կետով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» ենթակետի հիմքով կասեցվել է Ընկերության նկատմամբ հարուցված

վարչական վարույթը ԼԷՆ°0621 լիցենզիայով ամրագրված կառուցման ժամանակահատվածում Կայանի կառուցման պարատավորության չկատարումը ֆորս մաժորի հետևանք լինելու և Կարգի №3 հավելվածի 7-րդ կետի 1-ին ենթակետի համաձայն՝ երաշխիքով սահմանված գումարի կեսը Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե փոխանցելու հարցերի ուսումնասիրության փաստերի մասով՝ մինչև վարչական դատավարության կարգով քննվող №ՎԴ/1083/05/20 գործով վերջնական դատական ակտի կայացումը,

ե) 2022 թվականի ապրիլի 7-ին Հանձնաժողովում մուտքագրվել է №ՎԴ/1083/05/20 գործով Հայաստանի Հանրապետության վերաքննիչ վարչական դատարանի 2021 թվականի նոյեմբերի 3-ի որոշումը՝ օրինական ուժի մեջ մտնելու վերաբերյալ նշումով: Նշված որոշմամբ Ընկերության վերաքննիչ բողոքը մերժվել է, և Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանի 2020 թվականի հունիսի 11-ի «Գործի վարույթը կարճելու մասին» որոշումը թողնվել է անփոփոխ: Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարանի 2020 թվականի հունիսի 11-ի «Գործի վարույթը կարճելու մասին» որոշմամբ դատարանը եզրահանգել է, որ Ընկերության պահանջը՝ ԼԷ Ն°0621 լիցենզիայի շրջանակներում ներկայացված 6.775.000 (վեց միլիոն յոթ հարյուր յոթանասունհինգ հազար) ՀՀ դրամ երաշխիքային գումարի կեսը Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե փոխանցելուն ուղղված գործողություններ կատարելուց ձեռնպահ մնալուն պարտավորեցնելու մասին, ենթակա չէ դատարանում քննության,

զ) «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 49-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հիման վրա 2022 թվականի ապրիլի 12-ից Ընկերության նկատմամբ 2020 թվականի մայիսի 12-ից հարուցված վարչական վարույթը վերսկսվել է, ինչի մասին Ընկերությունը ծանուցվել է Հանձնաժողովի 2022 թվականի ապրիլի 11-ի Ն°ԳԲ/34.3-Մ2-5/1093-2022 գրությամբ, որով Ընկերությանն առաջարկվել է նաև վարչական վարույթի բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ ուսումնասիրություն իրականացնելու նպատակով, նոր հանգամանքների և տեղեկությունների առկայության դեպքում, եռօրյա ժամկետում դրանք ներկայացնել Հանձնաժողով,

է) Ընկերությունը վերսկսված վարչական վարույթի շրջանակում որևէ լրացուցիչ հիմնավորում Հանձնաժողով չի ներկայացրել,

ը) «Էներգետիկայի մասին» օրենքի 26-րդ հոդվածի՝

- 2-րդ մասի համաձայն՝ ի թիվս այլնի էլեկտրական էներգիայի արտադրության լիցենզիայով ամրագրված կառուցման (վերակառուցման) ժամանակահատվածը երկարաձգվելու դեպքում երաշխիքային գումարը Հանձնաժողովի սահմանած կարգով և չափով ենթակա է փոխանցման Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե,
- 3-րդ մասի համաձայն՝ նույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված դեպքերում հանձնաժողովի կողմից երաշխիքային գումարը (լրիվ կամ մասնակի) պետական բյուջե փոխանցելու վերաբերյալ որոշման ընդունման պարագայում, եթե լիցենզավորված անձը նախկինում հանձնաժողով երաշխիք չի ներկայացրել, ներկայացրած երաշխիքի գործողության ժամկետը լրացել է, և (կամ) դրանով ամրագրված (դրա շրջանակում առկա) գումարի չափը չի բավարարում նույն որոշման պահանջի ամբողջական ապահովման համար, ապա նույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված գումարի՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե փոխանցելու պարտավորությունն ամբողջությամբ կամ չբավարարող մասով կրում է լիցենզավորված անձը,

թ) Կարգի N°3 հավելվածի՝

- 7-րդ կետի 1-ին ենթակետի համաձայն՝ Հանձնաժողովը որոշում է ընդունում երաշխիքով սահմանված գումարի կեսը Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե փոխանցելու մասին, եթե Հանձնաժողովը որոշում է ընդունել արտադրության լիցենզիայով սահմանված կառուցման (վերակառուցման) ժամանակահատվածը երկարաձգելու մասին,
- 9-րդ կետի համաձայն՝ Կարգի 6-րդ կամ 7-րդ կետերով նախատեսված որոշման ընդունման դեպքում, եթե լիցենզավորված անձի կողմից նախկինում Հանձնաժողով երաշխիք չի ներկայացվել, ներկայացված երաշխիքի գործողության ժամկետը լրացել է կամ դրանով ամրագրված (դրա շրջանակում առկա) գումարի չափը չի բավարարում նույն որոշման պահանջի ամբողջական ապահովման համար, Կարգի 6-րդ և 7-րդ կետերով նախատեսված գումարի՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե փոխանցելու պարտավորությունն ամբողջությամբ կամ չբավարարող մասով կրում է լիցենզավորված անձը:
- 10-րդ կետի համաձայն՝ լիցենզավորված անձի ներկայացրած երաշխիքով սահմանված գումարը Կարգով սահմանված դեպքերում Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե չի փոխանցվում, եթե նրա կողմից լիցենզիայի

պայմանների չկատարումը կամ ոչ պատշաճ կատարումը հետևանք է ֆորս մաժորի: Կարգի իմաստով ֆորս մաժոր է համարվում ցանկացած հանգամանք կամ դեպք (դրա հետևանք), որը հանգեցրել է (հանգեցնում կամ կարող է հանգեցնել) լիցենզավորված անձի պարտավորությունների չկատարման կամ ոչ պատշաճ կատարման և միաժամանակ բավարարում է հետևյալ պայմաններին՝

1) չի գտնվում լիցենզավորված անձի վերահսկողության ներքո.

2) լիցենզավորված անձը ձեռնարկել է բոլոր անհրաժեշտ միջոցները և ջանքերը (այդ թվում՝ նախազգուշական, այլընտրանքային, օրենսդրությամբ նախատեսված) նշված հանգամանքները (հետևանքները) կանխելու, վերացնելու, մեղմելու կամ դրանցից խուսափելու համար.

- 10.1-րդ կետի համաձայն՝ լիցենզիայի պայմանների չկատարումը կամ ոչ պատշաճ կատարումը ֆորս մաժորի հետևանք լինելու հանգամանքը ենթակա է հիմնավորման լիցենզավորված անձի կողմից,

ժ) իրականացված վարչական վարույթի շրջանակում փաստվել է, որ Հանձնաժողովի 2020 թվականի մայիսի 20-ի N°169Ա որոշմամբ ԼԷN°0621 լիցենզիայով ամրագրված կառուցման ժամանակահատվածի երկարաձգման հետևանքով՝ երաշխիքով սահմանված գումարի կեսը Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե չփոխանցելու հիմքերը բացակայում են: Մասնավորապես, Կարգի համաձայն՝ երաշխիքով սահմանված գումարը սահմանված դեպքերում Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե չի փոխանցվում, եթե Ընկերության կողմից լիցենզիայի պայմանների չկատարումը կամ ոչ պատշաճ կատարումը հետևանք է ֆորս մաժորի: Տվյալ դեպքում Ընկերությունը չի հիմնավորել Կայանի կառուցման՝ իր պարտավորության չկատարումը ֆորս մաժորի հետևանք լինելու հանգամանքը: Մասնավորապես, որպեսզի հանգամանքը համարվի ֆորսմաժորային, անհրաժեշտ է, որ այն հանգեցրած լինի կոնկրետ պարտավորության չկատարման, և լիցենզավորված անձը ձեռնարկած լինի բոլոր անհրաժեշտ միջոցներն ու ջանքերը (այդ թվում՝ նախազգուշական, այլընտրանքային, օրենսդրությամբ նախատեսված) նշված հանգամանքները (հետևանքները) կանխելու, վերացնելու, մեղմելու կամ դրանցից խուսափելու համար, մինչդեռ Ընկերությունը, որևէ կերպ չի ապացուցել և չի հիմնավորել իր կողմից մատնանշված հանգամանքների առկայությունը, այն պարագայում, երբ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի «ա» կետի համաձայն՝ անձի և վարչական մարմնի փոխհարաբերություններում ապացուցման պարտականությունը կրում է անձը՝ նրա համար

բարենպաստ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում: Մասնավորապես, Ընկերությունը որևէ կերպ չի հիմնավորել թվարկված հանգամանքների առկայությունը և դրանց ուղղակի առնչությունը լիցենզիայով ամրագրված՝ Կայանի կառուցման պարտավորության կատարման անհնարինության հետ, նշված հանգամանքները (հետևանքները) կանխելու, վերացնելու, մեղմելու կամ դրանցից խուսափելու համար բոլոր անհրաժեշտ միջոցներն ու ջանքերը ձեռնարկելու հանգամանքը, չի հիմնավորել, որ ինքը, գործելով օրենսդրության համաձայն, սահմանված ժամկետում Կայանի կառուցման աշխատաքներն ավարտին չի հասցրել պետական մարմնի գործողության կամ անգործության հետևանքով: Ընդհակառակը, ի պատասխան Հանձնաժողովի 2020 թվականի մարտի 13-ի N՝ՍԱ/34.3/Մ2-12/936-20 գրության՝ Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարությունը 2020 թվականի մարտի 25-ի N՝1/32/3262 գրությամբ հայտնել է, որ Ընկերության կողմից շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության ներկայացված Կայանի նախնական գնահատման հայտը «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» օրենքի 16-րդ հոդվածի 4-րդ մասի պահանջներին չհամապատասխանելու հիմնավորմամբ վերադարձվել է լրակազմման և ներկայացված դիտողություններով լրակազմված հայտը մինչև տվյալ օրը չի ներկայացվել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննության և չի ստացել շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական եզրակացություն (նույն դիրքորոշումն է արտահայտված նաև Ընկերությանն ուղղված գրություններում): Ընդ որում Ընկերության կողմից Հանձնաժողով ներկայացված՝ Հայաստանի Հանրապետության շրջակա միջավայրի նախարարության որևէ գրության մեջ առկա չէ նշում առ այն, որ համապատասխան փորձաքննության չանցկացումը հետևանք է Ընկերության կողմից մատնանշված հանգամանքի: Միաժամանակ, Ընկերության կողմից Հանձնաժողով ներկայացված փաստաթղթերում առկա է նաև ի պատասխան վերջինիս իրեն ուղղված Հայաստանի Հանրապետության գյուղատնտեսության նախարարության 2017 թվականի դեկտեմբերի 1-ի N՝Ա2Հ/ԱրՊ/10987-17 գրությունը, որի համաձայն նախարարությունը չի առարկում «Հայանտառ» ՊՈԱԿ-ի և Ընկերության միջև օրենսդրությամբ սահմանված կարգով սերվիտուտի պայմանագրի կնքմանը՝ տարածքում ծառերի և թփերի հատում չիրականացնելու պայմանով (չնայած Ընկերությունը պնդել է, որ Հանձնաժողով կներկայացնի հիշյալ գրության մասին 2020 թվականին տեղեկանալու մասին ապացույց, այդուհանդերձ հիշյալ ապացույցը չի ներկայացվել):

Հաշվի առնելով նաև, որ Ընկերության ներկայացրած՝ «ԱԿԲԱ-ԿՐԵԴԻՏ ԱԳՐԻԿՈՒԼ ԲԱՆԿ» փակ բաժնետիրական ընկերության 2018 թվականի ապրիլի 23-ի №01-559 գրությամբ Հանձնաժողով ներկայացված №185900037 բանկային երաշխիքի գործողության ժամկետն ավարտվել է 2020 թվականի օգոստոսի 19-ին, երաշխիքով սահմանված գումարի՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե փոխանցելու պարտավորությունն ամբողջությամբ կրում է Ընկերությունը, և

հիմք ընդունելով «Էներգետիկայի մասին» օրենքի 26-րդ հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերը, Կարգի №3 հավելվածի՝ երաշխիքների ներկայացման և պետական բյուջե փոխանցման կարգի 7-րդ կետի 1-ին ենթակետը և 9-րդ կետը՝ Հանձնաժողովը որոշում է.

1. Պարտավորեցնել Ընկերությանը՝ ԼԷ №0621 լիցենզիայի պայմանների չկատարելու հիմքով, Հանձնաժողովի 2020 թվականի մայիսի 20-ի №169Ա որոշմամբ Կայանի կառուցման ժամանակահատվածի երկարաձգման համար, սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից մեկամսյա ժամկետում 900005028130 հաշվեհամարով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե փոխանցել 3,387,500 (երեք միլիոն երեք հարյուր ութսունյոթ հազար հինգ հարյուր) դրամ գումար:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահից երկամսյա ժամկետում կարող է բողոքարկվել Հանձնաժողով կամ Հայաստանի Հանրապետության վարչական դատարան:
3. Սույն որոշումը սահմանված ժամկետում կամովին չկատարվելու դեպքում ենթակա է հարկադիր կատարման՝ «Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» օրենքով սահմանված կարգով:
4. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում Ընկերությանն օրենքով սահմանված կարգով իրազեկելուն հաջորդող օրվանից:

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՂ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ՝**

Գ. ԲԱՂՐԱՄՅԱՆ